

Reactienota Voornemen en Participatie Net op zee Nederwiek 2

Inleiding

Van 14 januari tot en met 24 februari 2022 heeft het voornemen en voorstel voor participatie van het project Net op zee Derde 2GW-verbinding Maasvlakte ter inzage gelegen. In die periode was het mogelijk om te reageren door een schriftelijke of mondelinge reactie te geven op het voornemen en het voorstel voor participatie. De naamgeving Net op zee Derde 2 GW-verbinding Maasvlakte betrof een tijdelijke werknaam. Inmiddels is de definitieve naam van dit project bekend: Net op zee Nederwiek 2. In deze reactienota wordt dit project daarom aangeduid met Net op zee Nederwiek 2.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en TenneT vinden participatie van de omgeving in het project belangrijk. Doel van het ophalen van deze reacties is om de omgevingspartijen vanaf het begin een plek in het project en in de afwegingen te geven. In totaal zijn er 7 reacties binnengekomen. Het ministerie van EZK en TenneT bedanken de indieners voor de geleverde input en het meedenken in dit project.

Tijdens de terinzagelegging zijn twee keer werksessies georganiseerd met belanghebbenden over het onshore (op land) en het offshore (op zee) gedeelte van het project in februari 2022. Er is veel informatie opgehaald uit deze werksessies en de ingediende reacties op het voornemen en participatieplan. Deze input is gebruikt om de tracéoptie voor de kabel en het beoordelingskader (wat gaan we onderzoeken) in de concept Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) voor het Net op zee Nederwiek 2 aan te scherpen. Ook zijn de ingediende reacties gebruikt om het participatieplan aan te passen voor de volgende fase, tot aan de keuze voor een voorkeursalternatief.

Hieronder vindt u de reactienota. Hierin vindt u onze antwoorden op de hoofdpunten uit de ingediende reacties en wordt aangegeven of en hoe dit terugkomt in de concept Notitie reikwijdte en detailniveau of het participatieplan.

Voor elke indiener van een reactie worden de volgende vragen beantwoord:

Indiener	Reactie	Antwoord
1.A	Indiener is van mening dat TenneT nu niet alleen de ontwikkelingen 2-jaarlijks moet volgen, maar met de landelijke overheid, de kennisinstituten en de industrie een verantwoordelijkheid moet nemen in de afstemming van vraag en aanbod, alvorens wind op zee sterker te promoten.	TenneT kijkt ver vooruit, monitort voortdurend relevante ontwikkelingen en beschouwt verschillende scenario's. Op basis van de belangrijkste inzichten baseert TenneT de netontwikkeling en de verwachte benodigde investeringen in het net op land en het net op zee. Dit vertaalt zich tweejaarlijks in het investeringsplan op land en het investeringsplan op zee. Deze plannen zijn momentopnames; in de tussenliggende periodes worden ontwikkelingen nauwlettend gevolgd. In de beoordeling waar investeringen in het net op land en zee nodig zijn, worden vanzelfsprekend de verwachte vraag- en aanbodontwikkelingen bekeken. Zo vindt de aanlanding van wind op zee plaats op locaties waar ook vraagontwikkeling is te verwachten. Dit zijn doorgaans industriële clusters, zoals bij het project Net op zee Nederwiek 2 de Maasvlakte, waar de komende tijd ingezet wordt op onder meer elektrificatie van de industrie en waterstofproductie.

1.B	<p>Indiener acht de sterke druk op vergroting van windenergie in combinatie met de sterke groei van zonne-energie een risicovolle ontwikkeling als niet tegelijkertijd aandacht wordt besteed aan afstemming van de elektriciteits-/energievraag op het aanbod via een of andere vorm van opslag.</p>	<p>Vraag en aanbod dienen inderdaad met elkaar in balans te zijn. Dat is een van de kerntaken van TenneT als netbeheerder. Gezien de verwachte vraagontwikkeling op de Maasvlakte, onder meer door elektrificatie van de industrie en waterstofproductie, is het aan land brengen van extra wind op zee vanuit windenergiegebied Nederwiek via de hoogspanningsverbinding Net op zee Nederwiek 2 op de Maasvlakte vanuit oogpunt van netstrategie een logische keuze.</p>
1.C	<p>Indiener ziet een toename van windparken op zee leiden tot hoge investeringen in netten met een lage bedrijfstijd, meer momenten dat er overschotten zijn en een uitholling van de waarde van de stroomproductie van de bestaande duurzame bronnen. Hierbij bestaat het risico dat het steeds duurder wordende landelijk elektriciteitssysteem zichzelf uit de markt prijs en autonome lokale systemen worden ontwikkeld die niet meer vanuit de landelijke overheid beheersbaar zijn.</p>	<p>Indiener hanteert een aantal aannames die niet worden onderschreven. Zowel het ministerie van EZK als TenneT zijn van mening dat de grootschalige opwek van duurzame energie door wind op zee een belangrijke en noodzakelijke bijdrage levert aan de energietransitie en verduurzaming van Nederland en dat wind op zee een kosteneffectieve strategie is om invulling te geven aan deze ambities</p>
1.D	<p>Indiener ziet dat het project kan leiden tot nieuwe ontwikkelingen (zoals uitbreiding van de industrie op de Maasvlakte en zwaardere verbindingen naar het achterland) die zorgen voor zichtvervuiling op Voorne-Putten, een bedreiging vormen voor de natuur voor de kust, geluid voor omwonenden en een toename van vervoerbewegingen.</p>	<p>Het ministerie van EZK en TenneT begrijpen de zorg van de indiener. Echter, zoals in voorgaande antwoorden al aan de orde is gekomen, vindt aanlanding van Net op zee Nederwiek 2 op de Maasvlakte plaats. Dit is een industrieel cluster waar onder meer wegens elektrificatie en waterstofproductie een sterke vraagontwikkeling wordt verwacht, passend bij de aanlanding van een groot aanbod aan windenergie afkomstig van wind op zee. Doordat op deze locatie vraag en aanbod bij elkaar komen, is er voor Net op zee Nederwiek 2 geen uitbreiding van het achterliggende hoogspanningsnet op land nodig. Wel wordt er op de Maasvlakte (zoals ook in het Voornemen beschreven staat) een tweede 380kV-hoogspanningsstation gerealiseerd, waarop onder meer Net op zee Nederwiek 2 wordt aangesloten. De effecten van het project Net op zee Nederwiek 2 op onder meer de natuur op land en natuur op zee zullen in het milieueffectrapport (MER) worden onderzocht. Ook de landschappelijke beleving, geluidseffecten en de impact van de aanleg en het gebruik van het Net op zee Nederwiek 2 komen in het MER aan bod.</p>
1.E	<p>De indiener wil graag participeren in overleg omdat deze verbinding op termijn kan leiden tot een zwaardere verbinding naar het achterland, een grootschalige energieopslag voor de kust, een uitbreiding van de industrie op de Maasvlakte.</p>	<p>Het ministerie van EZK en TenneT zullen indiener betrekken in de participatie bij het project door met de indiener in overleg te gaan.</p>

2.A	<p>Indiener kijkt met belangstelling uit naar de impactanalyses waarin onder andere de elektromagnetische beïnvloeding van de hoogspanningsverbinding op de buisleidingen in kaart wordt gebracht en wenst in overleg te treden met de initiatiefnemer wanneer de onderzoeksresultaten hiervan beschikbaar zijn. Indiener benadrukt dat voorafgaande toestemming voor realisatie van de nieuwe verbinding onomstreden vastgesteld moet worden dat de effecten op de buisleidingsystemen binnen de hiervoor geldende normen blijven. Tot op heden is nog niet vastgesteld dat de effecten acceptabel zijn voor partijen en kan men nog geen definitieve instemming verlenen. Wij verzoeken u de benodigde impactanalyses te delen, zodat partijen de stukken nader kunnen bestuderen.</p>	<p>Initiatiefnemer TenneT voert bij de ontwikkeling van nieuwe hoogspanningsverbindingen en -stations verschillende onderzoeken en studies uit, onder meer naar de elektromagnetische beïnvloeding van andere kabels en (buis)leidingen. Ontoelaatbare beïnvloeding dient uiteraard voorkomen dan wel gemitigeerd te worden door het nemen van maatregelen. De beïnvloedingsstudie voor het project Net op zee Nederwiek 2 is in de huidige fase van het project nog niet uitgevoerd.</p> <p>Momenteel ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage. Na definitieve vaststelling van de NRD start het onderzoek naar milieueffecten van de tracéoptie(s) die in de definitieve NRD is (zijn) opgenomen. Hierbij komen ook de onderwerpen kabels en leidingen, beïnvloeding en risicovolle inrichtingen aan bod. Parallel aan het effectenonderzoek laat initiatiefnemer TenneT een (eerste) beïnvloedingsstudie uitvoeren om zicht te krijgen op mogelijke risico's. Zo nodig is er volgens initiatiefnemer TenneT op dat moment nog voldoende tijd om in samenspraak met de betrokken eigenaren en beheerders van kabels en (buis)leidingen te komen tot oplossingen.</p> <p>Overigens heeft initiatiefnemer TenneT op basis van de actuele informatie uit de KLIC geen buisleidingen van de door de indiener vertegenwoordigde partijen in de directe nabijheid van het beoogde tracé voor Net op zee Nederwiek 2 op de Maasvlakte waargenomen. Mogelijk zijn deze wel aanwezig op grotere afstand. Voor het effectenonderzoek en de beïnvloedingsstudie wordt deze inventarisatie opnieuw en grondiger (mede o.b.v. NEN-normen) gedaan. Vooruitlopend daarop stelt de initiatiefnemer voor om in overleg met de indiener eventuele raakvlakken en aandachtspunten vast te stellen. Voor de volledigheid wijst de initiatiefnemer erop dat het beoogde tracé niet gesitueerd wordt in de bestaande leidingstroken op de Maasvlakte.</p> <p>Indien buisleidingen van de door de indiener vertegenwoordigde partijen in de beïnvloedingsstudie betrokken worden, dan zal de initiatiefnemer de indiener en de vertegenwoordigde partijen hierover informeren en de eventueel te nemen maatregelen bespreken.</p>
-----	--	---

2.B	<p>Buisleidingen van indiener zijn voor een deel parallel naast de verbinding Zuidwest 380kV, Zuidwest Oost 380kV en het beoogde tracé van Net op zee IJmuiden Ver Gamma en Net op zee IJmuiden Ver Beta gelegen. In het verleden is het effect van deze verbinding op de naastgelegen buisleidingen aangetoond en ten gevolge hiervan zijn mitigerende maatregelen genomen aan onder andere de kathodische bescherming van de buisleidingen. Onderzocht zal moeten worden of de effect-berekeningen uit het verleden nog afdoende zijn in verband met de mogelijke toename van stroom die door deze verbinding zal lopen en daarmee samenhangende extra effecten c.q. extra te nemen mitigerende maatregelen.</p>	<p>Deze reactiebundel bevat de beantwoording van reacties over het project Net op zee Nederwiek 2: dit betreft een hoogspanningsverbinding vanuit windenergiegebied Nederwiek in de Noordzee naar de Maasvlakte, alwaar aangesloten wordt op het landelijke hoogspanningsnet. De door de indiener genoemde verbindingen Zuidwest 380kV en Zuidwest Oost 380kV bevinden zich niet in deze omgeving, maar in Zeeland en Noord-Brabant. De landtracés van Net op zee IJmuiden Ver Beta en Gamma bevinden zich wel op de Maasvlakte. Voor deze laatstgenoemde projecten zijn echter geen mitigerende maatregelen getroffen. Het is initiatiefnemer TenneT daarom niet duidelijk waar precies op bedoeld wordt. Initiatiefnemer stelt voor om dit onderwerp te betrekken in het overleg dat in de beantwoording van het vorige punt is genoemd.</p>
2.C	<p>Voor de indiener geniet het de voorkeur om de totale impact van deze drie projecten (Net op zee IJmuiden Ver Beta, Net op zee IJmuiden Ver Gamma en Nederwiek 2) op de buisleidingsystemen van partijen in een rapportage/impactanalyse samen te vatten en te overleggen.</p>	<p>In de beïnvloedingsstudie van Net op zee Nederwiek 2 worden het bestaande hoogspanningsnet en reeds bekende toekomstige projecten zoals Net op zee IJmuiden Ver Beta en Gamma betrokken. Dit gebeurt onder meer om eventuele cumulatieve effecten vast te stellen.</p>
2.D	<p>Indiener attendeert erop dat de in het plangebied gelegen ondergrondse infrastructuur te allen tijde vrij toegankelijk dient te zijn, zowel tijdens als na de werkzaamheden.</p>	<p>Dit is een toezegging die initiatiefnemer TenneT vanuit het oogpunt van (persoonlijke veiligheid en de instandhouding van het hoogspanningsnet niet zonder meer kan doen. Initiatiefnemer stelt voor om in het reeds genoemde overleg allereerst raakvlakken te inventariseren en vervolgens in overleg te beoordelen hoe de bereikbaarheid van assets van derden geborgd kan worden.</p>
3.A	<p>Indiener kijkt met belangstelling uit naar de impactanalyses waarin onder andere de elektromagnetische beïnvloeding van de hoogspanningsverbinding op de buisleiding in kaart wordt gebracht en wenst in overleg te treden met de initiatiefnemer wanneer de onderzoeksresultaten hiervan beschikbaar zijn. Indiener benadrukt dat voorafgaande toestemming voor realisatie van de nieuwe verbinding onomstreden vastgesteld moet worden dat de effecten op de buisleidingsystemen</p>	<p>Zie 2.A</p>

	<p>binnen de hiervoor geldende normen blijven. Tot op heden is nog niet vastgesteld dat de effecten acceptabel zijn voor partijen en kan men nog geen definitieve instemming verlenen. Wij verzoeken u de benodigde impactanalyses te delen, zodat partijen de stukken nader kunnen bestuderen.</p>	
3.B	<p>Buisleidingen van indiener zijn voor een deel parallel naast de verbinding Zuidwest 380kV, Zuidwest Oost 380kV en het beoogde tracé van IJmuiden Ver Gamma en Beta gelegen. In het verleden is het effect van deze verbinding op de naastgelegen buisleidingen aangetoond en ten gevolge hiervan zijn mitigerende maatregelen genomen aan onder andere de kathodische bescherming van de buisleidingen. Onderzocht zal moeten worden of de effect-berekeningen uit het verleden nog afdoende zijn in verband met de mogelijke toename van stroom die door deze verbinding zal lopen en daarmee samenhangende extra effecten c.q. extra te nemen mitigerende maatregelen.</p>	Zie 2.B
3.C	<p>Voor de indiener geniet het de voorkeur om de totale impact van deze drie projecten (Net op zee IJmuiden Ver Beta, Net op zee IJmuiden Ver Gamma en Net op zee Nederwiek 2) op de buisleidingsystemen van partijen in een rapportage/impactanalyse samen te vatten en te overleggen.</p>	Zie 2.C
3.D	<p>Indiener attendeert erop dat de in het plangebied gelegen ondergrondse infrastructuur te allen tijde vrij toegankelijk dient te zijn, zowel tijdens als na de werkzaamheden.</p>	Zie 2.D
4.A	<p>Een tracé-optie die de indiener onder aandacht wilt brengen is het gedeeltelijk rechtstreeks koppelen van de aanlanding op de electrolyzers van de indiener. Het terrein van Uniper Maasvlakte biedt veel mogelijkheden om een bijdrage te leveren voor een soepele integratie van de weersafhankelijke wind productie op zee.</p>	<p>Directe aansluitingen vanuit een windpark zijn in principe mogelijk binnen het huidige wettelijk kader. De netaansluiting zal dan niet door TenneT moeten worden aangelegd, maar door een marktpartij zelf. Echter, de projecten binnen de Aanvullende Routekaart van 21GW worden door TenneT aangesloten op het landelijk hoogspanningsnet. Dit geldt ook voor Net op zee Nederwiek 2. Een directe aansluiting is daarom niet aan de orde.</p>

	<p>Indiener vraagt meer aandacht voor? balancerings van vraag- en aanbod en het voorzien in zowel opslag als piekvermogen is cruciaal voor een betrouwbaar energiesysteem.</p>	<p>Afgelopen jaar heeft Guidehouse op verzoek van het ministerie van EZK onderzoek gedaan naar o.a. de koppeling van wind op zee met elektrolyse op land. Guidehouse adviseert om niet te werken met directe aansluitingen. De belangrijkste reden daarvoor is dat het de flexibiliteit van het elektriciteitssysteem beperkt. Het verhoudt zich daarnaast slecht tot de aanpak van wind op zee waarbij wordt ingezet op een level playing field in de tenders van de windparken.</p> <p>De komende tijd wordt in het kader van de Programma Aanlanding Windenergie op Zee 2031-2040 gezien of directe aansluitingen voor de periode na 2030 een rol kunnen spelen.</p>
4.B	<p>Indiener juicht de aanlanding van wind op zee naar de Maasvlakte van harte toe en participeert graag actief in het project Net op zee Nederwiek 2.</p>	<p>Het ministerie van EZK en TenneT nodigen de indiener van harte uit om deel te nemen aan het participatieproces van dit project. Er zal hiertoe contact opgenomen worden.</p>
5.A	<p>Indiener is onaangenaam verrast dat er geen rekening wordt gehouden met het waterstofconversiepark. Indiener heeft op het conversiepark bewust ruimte vrijgelaten voor het realiseren van een DC-AC convertor om zo een nieuwe aanlanding te kunnen faciliteren en de koppeling met het conversiepark mogelijk te maken. Door een koppeling te maken met de DC-AC convertor op het (nu nog privaat) te ontwikkelen 380kV station op het conversiepark kan volgens de indiener veel synergie en efficiëntie behaald worden. Indiener stelt nader onderzoek voor waarbij inzicht moet worden gegeven in de verschillende varianten en bijbehorende kosten en baten.</p>	<p>Het ministerie van EZK en TenneT zijn sinds 2021 met de indiener in gesprek over de ontwikkeling van een waterstofconversiepark en de aanlanding van wind op zee op de zuidkant van de Maasvlakte. Deze gesprekken hebben geleid tot een zogenaamde heads of terms tussen het ministerie van EZK, Havenbedrijf Rotterdam N.V. (hierna: Havenbedrijf Rotterdam) en Shell. In deze heads of terms worden afspraken gemaakt die het mogelijk maken om zowel het waterstofconversiepark als het project Net op zee Nederwiek 2 te realiseren. Sinds de start van de procedure voor Net op zee Nederwiek 2 is dit overleg met de indiener doorgezet en heeft uitgebreide afstemming plaatsgevonden over de beoogde locatie voor het converterstation van dit project, evenals een tracé op de Maasvlakte tussen deze locatie voor het converterstation en het nieuw te realiseren 380kV-hoogspanningsstation Amaliahaven. Het ministerie van EZK en TenneT zijn daarom van mening dat invulling is en wordt gegeven aan het verzoek van de indiener voor nader onderzoek.</p>
5.B	<p>Indiener verzoekt om in het planproces van het project te anticiperen op de beoogde wetwijziging om 'cable pooling' mogelijk te maken en dit als uitgangspunt te hanteren. Door deze voorgestelde wetwijziging kan ruimte zo efficiënt mogelijk gebruikt worden bij de beoogde ontwikkelingen op de Maasvlakte.</p>	<p>Het ministerie van EZK deelt het uitgangspunt van de indiener om zo efficiënt als mogelijk gebruik te maken van de ruimte op de Maasvlakte. In de hiervoor genoemde heads of terms zegt het ministerie van EZK daarom toe om zich in te spannen om in nationale wetgeving mogelijk te maken dat uiterlijk per juni 2024 toegestaan is dat meerdere partijen van de aansluitingsinfrastructuur van het conversiepark gebruik kunnen maken.</p>

5.C	<p>Indiener verzoekt de tracés op zee op een actuele zeekaart weer te geven gezien de kaart op het gepubliceerde voornemen niet goed te beoordelen is. Indiener wijst erop dat is opgenomen in het programma Noordzee, dat voor beoogde tracés geldt dat deze zo strak mogelijk parallel aan bestaande of geplande tracés moeten lopen, waarbij de shipping lanes en vaargeulen zoveel mogelijk haaks moeten worden gekruist en de tracés op voldoende afstand van de ankergebieden moeten lopen.</p>	<p>In een eerder stadium zijn kaarten gedeeld met de indiener. Het ministerie van EZK en TenneT zullen contact opnemen met de indiener om tegemoet te komen aan de wens om een meer gedetailleerde kaart te ontvangen. Desgewenst kunnen het ministerie van EZK en TenneT de indiener een toelichting verzorgen over hoe het tracé op zee tot stand is gekomen en in hoeverre rekening is gehouden met de door indiener genoemde uitgangspunten. Het tracé op zee is tot stand gekomen op basis van een uitgebreid participatieproces met relevante stakeholders.</p>
5.D	<p>Indiener vindt het exacte verloop van het landtracé vooralsnog niet duidelijk. Op voorhand benadrukt indiener dat er onvoldoende fysieke ruimte in de leidingstroken is voor de kabels van onderhavige verbinding én alle andere ontwikkelingen op de Maasvlakte. Afstemming en integratie met het waterstofconversiepark op de Maasvlakte en een zorgvuldig gebruik van de ruimte zijn noodzakelijk om deze beoogde aanlanding op de Maasvlakte te faciliteren.</p>	<p>De publicatie van het Voornemen en voorstel voor participatie markeerde de start van het project en de participatie daarbij. Vanaf dat moment is een begin gemaakt met het verkennen van nader te onderzoeken tracéopties op land (en op zee) in samenspraak met de omgeving. Onder meer via werksessies en bilaterale overleggen. Sinds de start van het participatieproces hebben het ministerie van EZK en TenneT de indiener nauw bij de verdere uitwerking van het landtracé betrokken. Het landtracé voor Net op zee Nederwiek 2 is niet gelegen in de leidingstrook. Zie ook het antwoord op het eerste deel van deze reactie hierboven.</p>
5.E	<p>Indiener wijst erop dat voor alle situaties geldt dat de standaard oplossingen die TenneT hanteert voor hoogspanningsverbindingen met bijbehorende veiligheidsafstanden niet inpasbaar zijn binnen de drukke en complexe infrastructuur van de Rotterdamse haven zonder dat de industriële functie van het gebied wordt belemmerd. Dit vraagt om maatwerk oplossingen van TenneT.</p>	<p>Het ministerie van EZK en TenneT zijn bekend met de beperkte beschikbaarheid van ruimte op de Maasvlakte. Zij hebben bij de verdere uitwerking van het landtracé mede daarom al uitgebreid afgestemd met de indiener, en deze afstemming loopt nog door. Het tracé op land komt uiteindelijk in samenwerking tussen HbR en TenneT tot stand. Zie ook het antwoord op het eerste deel van deze reactie hierboven.</p>
5.F	<p>Indiener vraagt om duidelijk beleid ten aanzien van aanlandingen van wind op zee en gaat graag in gesprek met EZK om op basis van de North Sea Wind Power Hub de mogelijkheden verder te onderzoeken voor de periode na 2030. Hierbij komen wat indiener betreft ook locaties die in eerdere studies zijn betrokken weer in beeld, zoals Simonshaven en Wateringen.</p>	<p>In de Programma Aanlanding Wind op zee 2031-2040 wordt gekeken naar de toekomstige ontwikkelingen rond wind op zee. Indiener wordt actief betrokken bij dit proces voor wat betreft de ontwikkelingen die relevant zijn voor de Maasvlakte. Meer informatie over dit proces is te vinden op de volgende website: www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/vawoz.</p>

6.A	<p>Indiener is onaangenaam verrast dat er geen rekening wordt gehouden met het waterstofconversiepark. Er is op het conversiepark bewust ruimte vrijgelaten voor het realiseren van een DC-AC convertor om zo een nieuwe aanlanding te kunnen faciliteren en de koppeling met het conversiepark mogelijk te maken. Door een koppeling te maken met de DC-AC convertor op het (nu nog privaat) te ontwikkelen 380kV station op het conversiepark kan volgens de indiener veel synergie en efficiëntie behaald worden. Indiener stelt nader onderzoek voor waarbij inzicht moet worden gegeven in de verschillende varianten en bijbehorende kosten en baten.</p>	<p>Het ministerie van EZK en TenneT zijn sinds 2021 met Havenbedrijf Rotterdam in gesprek over de ontwikkeling van een waterstofconversiepark en de aanlanding van wind op zee op de zuidkant van de Maasvlakte. Deze gesprekken hebben geleid tot een zogenaamde heads of terms tussen het ministerie van EZK, Havenbedrijf Rotterdam en Shell. In deze heads of terms worden afspraken gemaakt die het mogelijk maken om zowel het waterstofconversiepark als het project Net op zee Nederwiek 2 te realiseren. Sinds de start van de procedure voor Net op zee Nederwiek 2 is dit overleg met Havenbedrijf Rotterdam doorgezet en heeft uitgebreide afstemming plaatsgevonden over de beoogde locatie voor het converterstation van dit project, evenals een tracé op de Maasvlakte tussen deze locatie voor het converterstation en het nieuw te realiseren 380kV-hoogspanningsstation Amaliahaven. Het ministerie van EZK en TenneT zijn daarom van mening dat invulling is gegeven aan het verzoek van de indiener voor nader onderzoek.</p>
6.B	<p>Indiener verzoekt om in het planproces van het project te anticiperen op de beoogde wetswijziging om 'cable pooling' mogelijk te maken en dit als uitgangspunt te hanteren. Door deze voorgestelde wetswijziging kan ruimte zo efficiënt mogelijk gebruikt worden bij de beoogde ontwikkelingen op de Maasvlakte.</p>	<p>Het ministerie van EZK deelt het uitgangspunt van de indiener om zo efficiënt als mogelijk gebruik te maken van de ruimte op de Maasvlakte. In de hiervoor genoemde heads of terms zegt het ministerie van EZK daarom toe om zich in te spannen om in nationale wetgeving mogelijk te maken dat uiterlijk per juni 2024 toegestaan is dat meerdere partijen van de aansluitingsinfrastructuur van het conversiepark gebruik kunnen maken.</p>
6.C	<p>Indiener kaart aan dat afstemming en integratie met het waterstofconversiepark op de Maasvlakte en een zorgvuldig gebruik van de ruimte noodzakelijk zijn om deze beoogde aanlanding op de Maasvlakte te faciliteren.</p>	<p>Het ministerie van EZK en TenneT delen de mening van de indiener dat afstemming over de ontwikkeling van het waterstofconversiepark en de aanlanding van Net op zee Nederwiek 2 nodig is om beide ontwikkelingen mogelijk te maken. Het ministerie van EZK en TenneT zijn van mening dat hieraan tegemoet wordt gekomen door het intensieve contact met Havenbedrijf Rotterdam waarbij de inpassing van landtracé voor Net op zee Nederwiek 2 gezamenlijk wordt ontwikkeld.</p>
7.A	<p>Indiener is onaangenaam verrast dat er geen rekening wordt gehouden met het waterstofconversiepark. Er is op het conversiepark bewust ruimte vrijgelaten voor het realiseren van een DC-AC convertor om zo een nieuwe aanlanding te kunnen faciliteren en de koppeling met het conversiepark mogelijk te maken.</p>	<p>Zie 6.A</p>

	<p>Door een koppeling te maken met de DC-AC convertor op het (nu nog privaat) te ontwikkelen 380kV station op het conversiepark kan volgens de indiener veel synergie en efficiëntie behaald worden. Indiener stelt nader onderzoek voor waarbij inzicht moet worden gegeven in de verschillende varianten en bijbehorende kosten en baten.</p>	
7.B	<p>Indiener verzoekt om in het planproces van het project te anticiperen op de beoogde wetswijziging om 'cable pooling' mogelijk te maken en dit als uitgangspunt te hanteren. Door deze voorgestelde wetswijziging kan ruimte zo efficiënt mogelijk gebruikt worden bij de beoogde ontwikkelingen op de Maasvlakte.</p>	Zie 6.B
7.C	<p>Indiener kaart aan dat afstemming en integratie met het waterstofconversiepark op de Maasvlakte en een zorgvuldig gebruik van de ruimte noodzakelijk zijn om deze beoogde aanlanding op de Maasvlakte te faciliteren.</p>	Zie 6.C